

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 14

van **MAURITS VANDE REYDE**

datum: 11 oktober 2023

aan **JO BROUNS**

VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Werkervaringstrajecten bij lokale besturen - Gemeenschapdienst

In antwoord op vraag om uitleg nr. 35 (2023-2024) liet de minister weten dat er via de oproep voor gemeenschapdienst 816 extra stageplekken gecreëerd waren bij 89 lokale besturen. De gemeenschapdienst zit ingebed in de GLOW-tender, waarvan tot op 5 oktober jl. al 4500 GLOW-trajecten opgestart werden (GLOW: Groeien en leren op de werkvloer). Binnen die trajecten stellen we 466 werkervaringsstages vast, waarvan 112 voor een klant die bij de start van de stages al meer dan twee jaar uitkeringsgerechtigd werkzoekend was.

1. a) Betekent dit dat die 112 trajecten voor klanten die langer dan twee jaar werkzoekend zijn per definitie trajecten in de gemeenschapdienst zullen worden?
 - b) Graag een overzicht van die 112 trajecten per gemeente.
 - c) Als het niet alleen om gemeenschapdienst gaat, hoeveel van die trajecten zullen dan door een andere werkervaringsmaatregel worden ingevuld? Graag een overzicht per gemeente en per maatregel.
2. De minister gaf aan dat het nog te vroeg was om gedetailleerde cijfers over de invulling van de GLOW-tendertrajecten te geven. Desalniettemin mag ik ervan uitgaan dat VDAB wel kan meedelen hoeveel werkzoekenden al werden toegeleid naar de gemeenschapdienst.
 - a) Hoeveel werkzoekenden heeft VDAB al toegeleid naar de gemeenschapdienst?
 - b) Hoeveel van die werkzoekenden zijn effectief aan de slag in het stelsel van gemeenschapdienst?

Graag een opsplitsing van het aantal per gemeente waar ze aan de slag zijn en daarbinnen naar geslacht.

- c) Wat is de gemiddelde tijd tussen het bepalen van een traject voor gemeenschapdienst en de concrete toeleiding van kandidaten om ze in te vullen door VDAB?
- d) Wat zijn de belangrijkste selectiecriteria?
- e) Zijn er werkzoekenden die een voorstel tot gemeenschapdienst hebben geweigerd? Zo ja, hoeveel?

- f) Hebben die een transmissie, resp. sanctie gekregen? Zo ja, hoeveel en welke sanctie?
 - g) Hoeveel van de toegestane trajecten wachten nog op toeleiding door VDAB?
3. De minister gaf in zijn antwoord op 5 oktober jl. nog aan dat hij op een vraag om uitleg van Tom Ongena positief had geantwoord dat gemeenten kunnen samenwerken voor het organiseren van de gemeenschapsdienst.
- a) Wanneer werd die bijsturing van het reglement concreet doorgevoerd, zodat samenwerking tussen gemeenten mogelijk is?
 - b) Welke inspanningen gebeurden er om gemeenten daarvan op de hoogte te brengen? En wanneer gebeurde dat precies?
 - c) Hoeveel gemeenten hebben gebruikgemaakt van die mogelijkheid? Graag een oplijsting van de gemeenten die samenwerken, met telkens ook de vermelding van het aantal trajecten waarin wordt voorzien in het kader van de gemeenschapsdienst.
4. De verhouding tussen wijk-werken en gemeenschapsdienst moet nog duidelijk afgebakend worden. Bij het wijk-werken is het zo dat de werkzoekende een aantal toegelaten activiteiten mag uitvoeren, met als doel werkervaring op te doen. Bij de gemeenschapsdienst gaat het om competentieversterking.
- a) Tegen wanneer zal de minister die oefening klaar hebben?
 - b) Hoe verlopen de besprekingen met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en andere betrokkenen? Wat zijn de knelpunten?
 - c) Heeft de raad van bestuur van VDAB de aangekondigde evaluatie van de maatregel wijk-werken al aangevat?
 - d) Hoe wordt dat concreet aangepakt?
 - e) Wanneer zal dat op de raad van bestuur komen?

ANTWOORD

op vraag nr. 14 van 11 oktober 2023

van **MAURITS VANDE REYDE**

1. a) Een GLOW-traject is opgebouwd uit werkplekklaren (door middel van stages). De 112 waarvan sprake gaat over werkervaringsstage en niet trajecten. Om van gemeenschapsdienst te kunnen spreken moet aan volgende criteria beantwoord: dat het een stage is met een beperkt aantal te presteren uren (minimum 32 u/ maanden (2 halve dagen in de week) en maximum 64 u/maand (2 hele dagen in de week) en dat de stage doorgaat bij een vzw, lokaal bestuur of in het onderwijs. De kans is dus evenzeer reëel dat de werkzoekende persoon in een stage start met een groter aantal uren of niet bij een lokaal bestuur of vzw of onderwijsinstelling. Dan is er geen sprake van gemeenschapsdienst.

De opbouw van een GLOW-traject is als volgt:

- een voorbereidende fase waarbij men in kaart brengt wat de (verschillende) jobdoelwitten van de klant zijn, in kaart brengen van de beperkingen van de klant, maar evenzeer de talenten.
- een fase waarbij men de stages (BVS, WES) gaat zoeken en starten op basis van voorgaande voorbereidende fase.
- evalueren van de stage, opbouwen van de stages/werkplek instrumenten werken naar IBO of IBO+toe, en intensieve bemiddeling naar verdere vacatures, als de stages niet zijn uitgemond in een aanwerving.

- b) Ondertussen zijn er 624 WES stages opgestart binnen een GLOW-traject waarvan er 269 bij personen die meer dan 2 jaar uitkeringsgerechtigd werkzoekende was bij de start van de stage. In bijlage 1 kan je een tabel vinden van het overzicht van gemeenten waar de bovengenoemde stages zich bevinden. Let wel, dit houdt niet in dat de stage zich bij het lokaal bestuur zelf afspeelt. De stages worden op het grondgebied van de opgesomde gemeenten uitgevoerd. Meerdere stages per gemeente kunnen voorkomen. Het reconstrueren van de situatie op 5 oktober is echter niet meer mogelijk.
- c) Als de werkzoekende niet in een WES-stage zit die voldoet aan de criteria 'gemeenschapsdienst', dan kunnen volgende werkplek instrumenten ingezet worden: Een BVS-stage (beroepsverkenkende stage), WES-stage die niet voldoet aan de criteria van gemeenschapsdienst of een IBO en/of een IBO+. Daarnaast wordt van de partner ook gevraagd om binnen het GLOW traject in te zetten op intensieve jobhunting in functie van uitstroom naar werk.
2. a) Gemeenschapsdienst wordt juridisch vormgegeven als een werkervaringsstage. Deze stages en dus ook gemeenschapsdienst maken integraal deel uit van een GLOW-traject. Werkzoekenden leidt VDAB toe naar dit groter activerend traject waarvan gemeenschapsdienst een deel kan uitmaken. Het is aan de partners die gegund zinnen binnen de GLOW-opdracht om de trajecten GLOW die bestaan uit werkplekklaren vorm te geven.
- b) Op dit moment zijn enkel voorlopige en algemene cijfers gekend. Op 5 oktober jl. zijn er 4500 GLOW-trajecten opgestart met 112 WES stages voor een werkzoekende die bij de start van de stages al meer dan twee jaar uitkeringsgerechtigd

werkzoekend was. Tegen eind dit jaar voorziet VDAB een rapport met een overzicht van de aantallen op jaarbasis met bijhorende cijfers in detail en duiding.

- c) VDAB bemiddelaars werken constant met hun portefeuille van werkzoekenden en schatten op maat in welk traject naar werk het meeste geschikt is voor een werkzoekende. Een gemiddelde duurtijd is 3 maanden. Werkzoekenden die nood hebben aan intensieve begeleiding, worden binnen drie maanden toegeleid naar een aanbod met intensieve begeleiding, dat kan bijvoorbeeld (maar niet uitsluitend) gaan om een GLOW-traject. VDAB zet actief in op de toeleiding naar intensieve begeleiding wanneer een werkzoekende daar nood aan heeft, en volgt dit nauwgezet op. Werkzoekenden worden dus niet specifiek toegeleid naar trajecten 'gemeenschapsdienst' maar naar de GLOW.
- d) De volgende criteria worden bij het toeleiden naar een GLOW-traject door de VDAB bemiddelaars mee in rekening gebracht bij hun inschattingsproces:
- Een werkzoekende kan met behulp van de inzet van werkplekinstrumenten (BVS, WES, IBO, IBO+) de brug maken naar het regulier economisch circuit binnen een traject van maximaal 24 maanden.
 - Een werkzoekende krijgt hierbij gespecialiseerde en intensieve begeleiding van de GLOW-partner die rekening houdt met bepaalde drempels die de werkzoekende heeft naar de arbeidsmarkt. Deze drempels worden bekeken en indien mogelijk weggewerkt tijdens het GLOW-traject.
 - Anderstalige werkzoekenden kunnen beroep doen op taalcoaching tijdens stages, en in korte tewerkstellingen in het GLOW-traject of tijdens de nazorgperiode van het GLOW-traject.
 - Alle deelnemers binnen een GLOW-traject krijgen bij de opstart in een tewerkstelling de nodige nazorg van de GLOW-partner.
- e-f) Als een werkzoekende binnen een GLOW-traject niet goed meewerkt en stappen in zijn traject weigert uit te voeren dan zal de GLOW-partner een aanvraag voor bemiddeling doen naar de VDAB-bemiddelaar die heeft toegeleid naar het GLOW-traject. Een mogelijk resultaat hiervan kan zijn dat er een transmissie wordt opgestart en dat de klant gesanctioneerd wordt. Tot op heden zijn er voor de gestarte GLOW-trajecten nog geen transmissies gedetecteerd.

g) cfr. 2a)

3. Ik merk dat er nood is aan verduidelijking over het al dan niet kunnen samenwerken tussen lokale besturen rond de gemeenschapsdienst: In het kader van gemeenschapsdienst is er geen samenwerkingsmogelijkheid tussen lokale besturen.

Wel is het zo dat de vraag tot samenwerking inderdaad bij de collega's van WSE Europa is binnengekomen om binnen deze oproep gemeenten samen te laten indienen. Doch deze vraag is binnengekomen toen de oproep al een tijdje bezig was. WSE Europa heeft na afstemming zowel intern als met mijn kabinet ervoor geopteerd om die samenwerkingsmogelijkheid niet te voorzien. Dit omdat ten eerste het niet eerlijk zou zijn voor de lokale besturen die reeds hadden ingediend maar ten tweede ook om de oproep niet nodeloos complexer te maken. Er is dus geen sprake van enige bijsturing, de oproep is niet aangepast en wettelijke regelgeving is hier niet van toepassing.

4. VDAB werkt volop aan een evaluatie van de activerende maatregel wijk-werken. VDAB zal een huidig beeld geven van hoe wijk-werken op dit moment loopt en daarnaast zal men in deze evaluatie stilstaan bij de positionering van wijk-werken ten opzichte van het dienstverlenende instrumentarium waar VDAB gebruik van kan maken. En in het bijzonder ten opzichte van gemeenschapsdienst. De raad van bestuur van VDAB heeft deze evaluatie geïnitieerd op het moment dat de recente wijzigingen aan het decreet van wijk-werken werden besproken. VDAB staat in nauw contact met VVSG en brengt

zulke zaken ter bespreking in de daar voorziene overlegfora. VDAB tracht tegen het einde van dit jaar een eerste oefening klaar te hebben voor een eerste bespreking.

BIJLAGE

[Overzicht](#)